

MEHANIZAM UTVRĐIVANJA JAVNOG INTERESA U OBLASTI JAVNOG INFORMISANJA NA NIVOU LOKALNE SAMOUPRAVE

Sadržaj

Pravni osnov.....	3
Sadržaj mehanizma utvrđivanja javnog interesa	4
Faze sprovođenja mehanizma utvrđivanja javnog interesa.....	5
Pravni akti lokalne samouprave	6
Raspisivanje konkursa za sufinansiranje medijskih projekata.....	6

MEHANIZAM UTVRĐIVANJA JAVNOG INTERESA U OBLASTI JAVNOG INFORMISANJA NA NIVOU LOKALNE SAMOUPRAVE

Pravni osnov

Pravni osnov za uspostavljanje mehanizma utvrđivanja javnog interesa u oblasti javnog informisanja na nivou lokalne samouprave sadržan je u Ustavu Republike Srbije, međunarodnim pravnim dokumentima čiji je potpisnik naša država i u domaćem medijskom zakonodavstvu.

Ustav Republike Srbije članom 51 propisuje da “svako ima pravo da istinito, potpuno i blagovremeno bude obaveštavan o pitanjima od javnog značaja i sredstva javnog obaveštavanja su dužna da to pravo poštuju”.

Evropska konvencija o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda, koju je ratifikovala i Republika Srbija u martu 2003. godine, u članu 10 propisuje slobodu izražavanja: “Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu posedovanja sopstvenog mišljenja, primanje i saopštavanje informacija i ideja bez mešanja javne vlasti i bez obzira na granice...”.

Zakon o javnom informisanju i medijima (u daljem tekstu ZOJIM), koji je stupio na snagu 13. avgusta 2014. godine, već u svojim Osnovnim odredbama (član 5) propisuje **Informisanje o pitanjima od interesa za javnost**. Istim članom propisano je da se “putem medija objavljuju informacije, ideje i mišljenja o pojavama, događajima i ličnostima o kojima javnost ima opravdan interes da zna”. Takođe, u skladu sa Ustavom i Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, ZOJIM propisuje da “svako ima pravo da istinito, potpuno i blagovremeno bude obavešten o pitanjima od javnog značaja i sredstva javnog obaveštavanja su dužna da to pravo poštuju”.

U posebnim odredbama ZOJIM propisuje i **Zaštitu medijskog pluralizma i zabranu monopola u oblasti javnog informisanja** (član 6). U cilju “omogućavanja građanima da formiraju sopstveno mišljenje o pojavama, događajima i ličnostima, obezbeđuje se raznovrsnost izvora informacija i medijskih sadržaja. Radi zaštite konkurencije i raznovrsnosti ideja i mišljenja, zabranjen je svaki vid monopola u oblasti javnog informisanja. Niko ne može imati monopol na objavljivanje informacija, ideja i mišljenja u mediju.”

Po prvi put u istoriji medijskog zakonodavstva Srbije, posebno mesto u zakonu dato je javnom interesu u oblasti informisanja. Ovom pitanju su posvećene čak dve posebne glave ZOJIM: **II Javni interes u javnom informisanju** i **III Sufinansiranje projekata u oblasti javnog informisanja radi ostvarivanja javnog interesa**.

Javni interes u oblasti javnog informisanja (glava II, član 15) definisan je, između ostalog, kao istinito, nepristrasno, pravovremeno i potpuno informisanje svih građana, informisanje na maternjem jeziku pripadnika nacionalnih manjina, očuvanje kulturnog identiteta srpskog naroda i nacionalnih manjina, informisanje osoba sa invaliditetom i drugih manjinskih grupa, podrška proizvodnji medijskih sadržaja u cilju zaštite i razvoja ljudskih prava i demokratije, unapređivanja pravne i socijalne države, slobodnog razvoja ličnosti i zaštite dece i mladih, razvoja kulturnog i umetničkog stvaralaštva, obrazovanja, nauke, sporta, zaštite životne sredine i zdravlja ljudi... **“Republika Srbija, autonomna pokrajina, odnosno jedinica lokalne samouprave stara se o ostvarivanju javnog interesa** podstičući raznovrsnost medijskih sadržaja, slobodu izražavanja ideja i mišljenja, slobodan razvoj nezavisnih i profesionalnih medija, što doprinosi zadovoljavanju potreba građana za informacijama i sadržajima iz svih oblasti života, bez diskriminacije.”

Članom 16 definisani su načini ostvarivanja javnog interesa u oblasti javnog informisanja, između ostalog i (tačka 4) **“sufinansiranjem projekata u oblasti javnog informisanja radi ostvarivanja javnog interesa”**.

Glava III ZOJIM posvećena je sufinansiranju projekata u oblasti javnog informisanja sa ciljem ostvarivanja javnog interesa. Zakon, između ostalog, propisuje način obezbeđivanja i raspoređivanja budžetskih sredstava namenjenih sufinansiranju, sadržaj konkursa i proceduru konkurisanja, način formiranja konkursne komisije i kriterijume za ocenjivanje medijskih projekata, način donošenja odluke o sufinansiranju i izveštavanje o realizaciji projekata...

Sadržaj mehanizma utvrđivanja javnog interesa

Mehanizam utvrđivanja javnog interesa kreiran je sa željom da doprinese poboljšanju implementacije novog Zakona o javnom informisanju i medijima i povećanju efikasnosti i svrsishodnosti korišćenja budžetskih sredstava namenjenih sufinansiranju javnog interesa u oblasti javnog informisanja.

Nosilac posla organizacije i sprovođenja Mehanizma utvrđivanja javnog interesa je organ lokalne samouprave (opštinsko/gradsko veće) zadužen za raspisivanje konkursa za sufinasiranje javnog interesa u oblasti javnog informisanja, u saradnji sa stručnom službom organa lokalne samouprave.

Opštinsko/gradsko veće ovlašćuje člana veća zaduženog za saradnju sa civilnim društvom da se stara o doslednom sprovođenju Mehanizma utvrđivanja javnog interesa.

Nadležni član veća uz pomoć stručne službe opštine/grada organizuje poslove na sprovođenju mehanizma utvrđivanja javnog interesa, od pozivanja i organizacije javne rasprave do sačinjavanja izveštaja o predloženim temama od javnog interesa. Po

završetku posla, nadležni član veća izveštava opštinsko/gradsko veće o sprovedenoj javnoj raspravi i listi predloženih tema od javnog interesa na nivou lokalne samouprave.

Konačnu odluku o temama od javnog interesa donosi opštinsko/gradsko veće.

Faze sprovođenja mehanizma utvrđivanja javnog interesa

Prva faza:

Član opštinskog/gradskog veća zadužen za saradnju sa civilnim društvom poziva udruženja građana i druge zainteresovane strane da predlažu teme od javnog interesa u oblasti javnog informisanja.

Uz poziv, prosleđuje se i akt opštinskog/gradskog veća sa objašnjenjem mehanizma utvrđivanja javnog interesa u oblasti javnog informisanja, kao i lista prioriteta iz razvojnih strategija opština /gradova.

Pozivom se precizira termin, datum i mesto javne rasprave o temama od javnog interesa.

Poziv se objavljuje i na veb sajtu opštine/grada, a građanima se omogućava interaktivna komunikacija i predlaganje tema pre javne rasprave.

Druga faza:

Održavanje jednog ili više javnih sastanaka sa udruženjima građana i drugim zainteresovanim stranama na kojima se predlažu i obrazlažu teme od javnog interesa i razmatraju prioriteta iz razvojnih strategija opština/gradova.

Javnom raspravom koordinira član opštinskog/gradskog veća zadužen za saradnju sa civilnim društvom.

Zaključci sa javnih rasprava se objavljuju na veb sajtu opštine/grada.

Treća faza:

Opštinsko/gradsko veće, na osnovu sprovedene javne rasprave, a uzimajući u obzir i prioritete iz razvojnih strategija opština/gradova, donosi odluku o listi tema od javnog interesa u oblasti informisanja.

Odluka se objavljuje na veb sajtu opštine/grada.

Lista tema iz odluke postaje deo prvog narednog konkursa za sufinansiranje javnog interesa u oblasti javnog informisanja.

Pravni akti lokalne samouprave

Pravilnik opštine/grada o sufinansiranju projekata za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja

Odluka opštinskog/gradskog veća o uspostavljanju mehanizma utvrđivanja javnog interesa u oblasti javnog informisanja na nivou opštine/grada.

Odluka opštinskog/gradskog veća o listi tema od javnog interesa u oblasti informisanja na nivou opštine/grada.

Raspisivanje konkursa za sufinansiranje medijskih projekata

Nakon sprovedenog mehanizma utvrđivanja javnog interesa, opštinsko/gradsko veće donosi odluku o sufinansiranju javnog interesa u oblasti javnog informisanja u prvoj narednoj kalendarskoj godini.

Lista tema od javnog interesa u oblasti informisanja, utvrđena u javnoj raspravi, postaje deo odluke opštinskog/gradskog veća i deo konkursa za sufinansiranje javnog interesa u oblasti javnog informisanja, koji se raspisuje nakon usvajanja godišnjeg budžeta opštine/grada za prvu narednu kalendarsku godinu, u skladu sa Zakonom o javnom informisanju i medijima, i Pravilnikom o sufinansiranju projekata za ostvarivanje javnog interesa u oblasti javnog informisanja.